

**International
Finance
Corporation**
World Bank Group

Republika Crna Gora
Ministarstvo pravde

Posredovanje

Ambassade van het
Koninkrijk der Nederlanden

SPOR KONFLIKT SPORAZUM

Sadržaj

SPOR KONFLIKT SPORAZUM	3
RIJEŠI SPOR U SVOM INTERESU	3
POSREDOVANJE	5
SPOROVI U KOJIMA JE MOGUĆ POSTUPAK POSREDOVANJA	5
ZAŠTO IZABRATI POSREDOVANJE?	6
Ko i kada može pokrenuti postupak?	7
Šta radi posrednik?	7
PREDNOSTI U ODNOSU NA SUDSKI POSTUPAK	9
KO SU POSREDNICI	11
POSTUPAK POSREDOVANJA	13
ULOGA POSREDNIKA	14
ULOGA SUDIJE	14
ULOGA ADVOKATA	15
PRAVNI OKVIR	16
KAKO DOĆI DO POSREDNIKA	16
CENTAR ZA POSREDOVANJE	17

Spor nastaje kada jedna strana (građanin, privredni ili drugi pravni subjekt) ističe neslaganje sa građanskim pravom druge strane.

Ako spor prate jake unutrašnje emocije (ljutnja, osjećaj povrijeđenosti, ozlojađenost, poniženost, frustracija) on može prerasti u konflikt.

Ljudi su u svojoj privatnoj, porodičnoj i poslovnoj svakodnevnici upućeni jedni na druge, ipak ponekad Vam je potrebna pomoć da pronađete put ka dijalogu i sporazumu.

RIJEŠI SPOR U SVOM INTERESU

Razmisli i pronađi najbolju put do cilja, rješenja spora. Ako pomisliš koliko je vremena potrebno, koliko troškova, koliko strpljenja i energije uz sve propuštene šanse za nešto drugo i dodaš nervozu i napetost sa ukućanima i prijateljima, sagledaj ishod.

Da li si zadovoljan tim ishodom i da li je zadovoljen tvoj interes zbog koga si sve to i učinio.

Ako nijesi zadovoljan razmisli postoji li drugi put do cilja, put koji je kraći i jednostavniji. Rješi svoj spor – postigni dogovor. Odaberi posredovanje kao novi široki put koji lakše vodi do cilja i otvara mogućnosti da zadovoljiš neki od svojih interesa.

POSREDOVANJE

POSREDOVANJE je postupak kojim stranke uz pomoć jednog ili više posrednika, mogu riješiti sporove. Posrednik je posebno obučena stručna osoba koja pomaže strankama da riješe spor postizanjem sporazuma.

U postupku posredovanja svaka od strana iznosi svoj stav i mišljenje i tokom postupka uz pomoć posrednika, sagledava svoje pozicije i interese u nastojanju da postigne najpovoljnije rješenje koje je prihvatljivo za sve strane.

SPOROVI U KOJIMA JE MOGUĆ POSTUPAK POSREDOVANJA

Građanski (naknada materijalne i nematerijalne štete, smetnja posjeda, svojinski i dr.)

Porodični (bračni sporovi i podjela bračne tekovine, utvrđenje očinstva, razvod braka, izdržavanje, sporovi iz odnosa roditelja i djece i dr.)

Privredni (naknada štete, osiguranja, investicioni sporovi, ugovor o djelu, sporovi iz autorskog prava, monopolističkog djelovanja, industrijske svojine i dr.)

Radni (nakon što se postupak pokrene pred sudom)

Drugi sporovi gdje postoji dobra volja strana u sporu da spor riješe sporazumno-poravnanjem, kada to nije protivno propisima, o čemu posrednik vodi računa.

ZAŠTO IZABRATI POSREDOVANJE?

- Brzo rješenje (traje nekoliko dana ili sedmica)
- Sve strane dobijaju
- Stranke zajedno dolaze do rješenja
- Pristupačno i jeftino
- Sve informacije ostaju povjerljive
- Rješenje je postojano a odnosi ne bivaju narušeni
- Stranke određuju pravila
- Stranke zajedno dolaze do rješenja
- Lične vrijednosti, kultura, običaji i tradicija su uvazeni

Ko i kada može pokrenuti postupak?

Vaš spor možete riješiti posredovanjem prije početka sudskog postupka ili u bilo kojoj fazi sudskog postupka u roku od 60 dana od kada Vas sud uputi na posredovanje ili sami izaberete posredovanje kao način rješavanja sporova.

Sporazumom birate posrednika bez obzira da li Vas je sud uputio ili sami ulazite u posredovanje.

POSTIGNUTI SPORAZUM JE ISTO STO I SUDSKA ODLUKA.

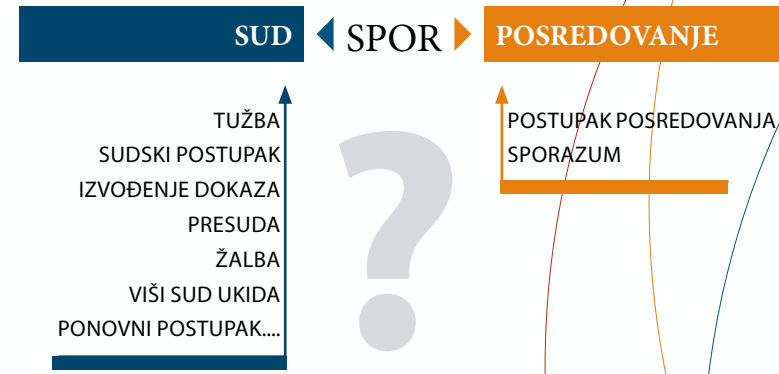
Ako ne postignete sporazum uvijek možete početi ili nastaviti sudski postupak.

Šta radi posrednik?

Posrednik sa strankama po pravilu komunicira usmeno:

- Posrednik sa strankama po pravilu komunicira usmeno
- upoznaje stranke sa svojom ulogom u postupku
- obraća se strankama uz dužno poštovanje i na dostojanstven način
- uspostavlja povjerenje i poboljšava odnos između stranaka
- pomaže strankama da utvrde sporno i nesporno u predmetu
- upravlja zajedničkim ili odvojenim sastancima sa strankama
- pomaže strankama da dođu do mogućeg dogovora i pomaže u oblikovanju konačnog uzajamnog rješenja spora
- daje predloge za rješenje spora, učestvuje u izradi poravnanja ukoliko to strane zahtjevaju

PREDNOSTI U ODNOSU NA SUDSKI POSTUPAK

SUDSKI PROCES	?	POSREDOVANJE
Sud odlučuje o tome da li je neko dobio ili izgubilo	◆	Do rješenja dolaze strane u sporu, ne Niko ne gubi
Jedna ili obje strane mogu ostati nezadovoljne	◆	Rješenje je obostrano prihvatljivo
Postupak dugotrajan	◆	Postupak brz
Skup i nepredvidiv	◆	Pristupačan i efikasan
Vaša privatnost može postati javna stvar	◆	Sve informacije ostaju povjerljive
Lične vrijednosti, kultura, običaji i tradicija se zanemaruju	◆	Poštuju se lične vrijednosti, kultura, običaji i tradicija
Međusobni odnosi se obično pogoršavaju	◆	Odnosi postaju bolji ili ostaju isti
Žalba po pravilu odlaže izvršenje	◆	Sporazum je izvršan i isto je što i pravosnažna sudka odluka

KO SU POSREDNICI

Posrednici su posebno obučene osobe, koje rješenjem postavlja ministar na predlog komisije Ministarstva pravde.

Posrednik se može definisati kao treća neutralna osoba koja posreduje između strana u sporu u cilju rješavanja njihovog spornog odnosa, a u skladu sa načelima posredovanja.

Posrednici mogu biti sudije, advokati, psiholozi, ljekari, ekonomisti, inženjeri i drugi istaknuti stručnjaci iz različitih oblasti u zavisnosti od vrste spora u kome posreduju.

POSTUPAK POSREDOVANJA

- **Postupak se pokreće na zajednički zahtjev stranaka u sporu ili na zahtjev jedne stranke kada je potrebna saglasnost druge stranke**
- **Stranke u postupku posredovanja zajednički određuju posrednika**
- **Posrednika određuje sud ako to zahtjevaju stranke ili ako ne postoji dogovor između stranaka**
- **Posrednik ostvaruje komunikaciju sa strankama i upoznaje ih sa pravilima i načelima postupka**
- **Posrednik u dogovoru sa strankama određuje kada i gdje će se odvijati postupak posredovanja i ko će učestvovati u postupku**
- **U postupku aktivno učestvuju stranke, ali one mogu odlučiti da ih zastupaju zakonski zastupnici, odnosno punomoćnici**
- **Da bi ostvario povjerenje stranaka i uspostavio početne kontakte posrednik iznosi podatke o sebi**
- **Uz pomoć posrednika stranke se mogu dogovoriti i o načinu sprovođenja sporazuma**
- **Prvi sastanak stranaka u postupku je zajednički, a tokom postupka mogu se voditi i odvojeni sastanci**
- **Stranke saopštavaju svoje aspekte problema**
- **Posrednik usmjerava postupak na najznačajnija pitanja**
- **Pronalaze se oblasti sporazumjevanja**
- **Postupak se završava postizanjem sporazuma**
- **Ako se ne postigne sporazum, sudski postupak se može nastaviti ili pokrenuti**

ULOGA POSREDNIKA

Posrednik je obavezan da postupak posredovanja vodi na način kako su se stranke sporazumjele. Ako se stranke ne sporazumiju o načinu vođenja postupka posredovanja, posrednik je dužan da postupak posredovanja vodi objektivno i savjesno, bez odugovlačenja, vodeći računa o interesima svake stranke ukazujući im na povjerljivost postupka.

Posrednik ne može davati obećanja, garantovati uspjeh u posredovanju, niti nametati strankama rješavanje spora.

ULOGA SUDIJE

Sudija treba, uvijek kada postoji mogućnost, da izdvoji predmete koji su po njegovoj ocjeni pogodni za rješavanje u postupku posredovanja kao i da ohrabri stranke da prihvate postupak posredovanja.

Pri upućivanju predmeta na postupak posredovanja, sudija će posebnu pažnju obratiti na međusobni odnos stranaka i njihov odnos prema predmetu spora, a ne na vrstu spora.

ULOGA ADVOKATA

Advokat koji poznaje postupak posredovanja i svjestan je prednosti koje on pruža u odnosu na sudski postupak uspješnije će štitići interese klijenata i biće u stanju ponuditi im postupak kojim će brže, efikasnije, jeftinije i povoljnije riješiti sporove u odnosu na sudski proces.

Svojim angažovanjem advokat može očekivati i veće zadovoljstvo klijenta njegovim radom i izgradnju lične i profesionalne reputacije.

Posredovanje otvara i mogućnost dodatnog angažmana advokata u pomoći klijentima, jer i prije pokretanja sudskog postupka oni mogu zastupati stranke radi rješavanja sporova posredovanjem.

PRAVNI OKVIR

Propisi koji regulišu posredovanje u Crnoj Gori:

- Zakon o parničnom postupku
- Zakon o posredovanju
- Porodični zakon
- Pravilnik o obuci posrednika
- Pravilnik o primjeni vaspitnog naloga
- Etički kodeks medijatora

KAKO DOĆI DO POSREDNIKA

Registar posrednika možete naći u Ministarstvu pravde, u Centru za posredovanje i u svim sudovima. Registar posrednika možete naći i na web sajtu www.posredovanje.me

Do posrednika možete doći ako se obratite Centru za posredovanje ili bilo kom od sudova u Crnoj Gori.

CENTAR ZA POSREDOVANJE

Centar za posredovanje je neprofitna ustanova koja informiše građane i zainteresovane strane o institutu posredovanja i planira, organizuje i sprovodi stalno usavršavanje i obuku posrednika.

Djelatnosti Centra su:

- obezbjeđivanje tehničke pomoći za sprovođenje postupaka posredovanja
- vođenje evidencije o uspješno završenim postupcima posredovanja
- javno promovisanje posredovanja
- organizovanje obuku za posrednike i izdavanje uvjerenja o završenoj obuci za lica koja su uspješno prošla obuku kao i vođenje evidencije o tim licima
- izdavanje brošura i publikacija za obuku posrednika i druge stručne literature iz oblasti posredovanja

U prostorijama Centra se vrše postupci posredovanja. Centar saraduje sa državnim organima kao i sa nevladinim organizacijama i privrednim društvima u cilju izrade i implementacije propisa i programskih dokumenata od značaja za posredovanje.

Osnivači Centra su: Vlada Crne Gore, Centralna banka Crne Gore i Udruženje medijatora Crne Gore.

Rad Centra pomažu: IFC, OSCE, UNICEF, Save the children

Adresa Centra je:

Centar za posredovanje Crne Gore

Đoka Miraševića 59

Podgorica

Brojevi telefona/faksa:

020/265-349, 265-359, 265-369

O IFC-u

Međunarodna finansijska korporacija (IFC) je deo grupacije Svetske banke koji se bavi razvojem privatnog sektora. IFC obezbeđuje sredstva za investicije u privatnom sektoru u zemljama u razvoju, mobilizuje kapital na međunarodnim finansijskim tržištima, pomaže klijentima da unaprede socijalnu i ekonomsku održivost, pruža tehničku pomoć i savetodavne usluge vladama i kompanijama.

IFC pruža tehničku pomoć i savetodavne usluge kako bi pomogao razvoj privatnog sektora u zemljama koje pokriva odeljenje IFC-a za južnu Evropu i centralnu Aziju (SECA).

Programi se sprovode u: Albaniji, Bosni i Hercegovini, BJR Makedoniji, Srbiji, Crnoj Gori, Bugarskoj, Rumuniji i Moldaviji. Programi su formalno pokrenuti u julu 2005. godine i predviđeno je da se sprovode narednih pet godina.

Programne ko-finansiraju IFC i vlade: Austrije, Kanade, Italije, Holandije, Norveške, Slovenije, Švajcarske i SAD.

Misija IFC-a

Promocija održivih investicija u privatni sektor zemalja u razvoju čime se pomaže smanjenje siromaštva i unapređuje život ljudi.

Republika Austrija - Savezno Ministarstvo finansija

Pored dužnosti kao što su budžet i javne finansije, carina i poreska pitanja, ekonomska politika, finansijska tržišta, međunarodne finansijske institucije («MFI») važan strateški cilj BMF-a (Bundesministerium für Finanzen/Savezno Ministarstvo za finansije Republike Austrije) predstavlja i optimalna koordinacija između multilateralnih organizacija i austrijske privrede.

BMF kroz finansiranje velikog broja programa kroz međunarodne finansijske institucija, podržava između ostalog razvoj privatnog sektora i ekonomiju u novim projektima, kao što su projekti za obnovu i zaštitu životne sredine i zaštita životne sredine. BMF pruža savetodavne usluge i reciklažu.

Kao zamenik Saveznog ministarstva za razvojnih finansijskih institucija, BMF pruža savetodavne usluge i reciklažu.

OVDE BI TREBALO TEKST O HOLANDJANIMA!?

**Molimo da nas kontaktirate
za dodatne informacije:**

Kancelarija u Beogradu

Bulevar kralja Aleksandra 86

11000 Beograd Srbija

Tel: (+381-11) 3023 750

Fax: (+381-11) 3023 740

Kontakt: Igor Matijević

E-mail: IMatijevic@ifc.org

Kancelarija u Tirani

Deshmoret e 4 Shkurtit, No. 34

Tirana, Albania

Tel: (+355-4) 231 401

Fax: (+355-4) 231 260

Kontakt: Fatbradh Cangu

E-mail: FCangu@ifc.org

Kancelarija u Sarajevu

Hamdije Kresevljakovica 19/IV

71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Tel: (+387-33) 251 555

Fax (+387-33) 217 762

Kontakt: Samira Sauvage

E-mail: SSauvage@ifc.org

Kancelarija u Skoplju

Ulica Makedonija 9-11/III

1000 Skoplje, FYR Macedonia

Tel: (+389-2) 3223 306

Fax: (+389-2) 3223 298

Kontakt: Marina Perunovska

E-mail: MPerunovska@ifc.org

Regionalni menadžer programa

Igor Matijević

IMatijevic@ifc.org

Posetite:

www.ifc.org/pepse

e-mail: pepse@ifc.org